MSI - Projekt (Semestr 23Z)

Kryteria zaliczania

Projekt jest rozliczany na podstawie:

- raportu wstępnego (0 5 pkt.) i
- rozliczenia końcowego (0 25 pkt.)

Projekt rozliczany jest poprzez stronę przedmiotu MSI (realizacja 23Z) na platformie dydaktycznej leia.pw.edu.pl – poprzez zakładki typu "Zadanie": "Raport wstępny", "Projekt końcowy".

W raporcie wstępnym należy:

- A. Przedstawić zadaną **metodykę** lub **algorytm** Sztucznej Inteligencji (w tym podać szczegółowy pseudokod algorytmu i skomentować go własnymi słowami); (0-2 p.)
- B. Przedstawić **koncepcję rozwiązania** zadanego problemu z wykorzystaniem zadanej metodyki lub algorytmu Sztucznej Inteligencji, tzn. wyrazić zadany problem w sposób wymagany przez zadaną metodykę Szt. Int. (wymagana reprezentacja problemu, wymagane funkcje interfejsu pomiędzy metodą a reprezentacją problemu w tym wyróżnić w pseudokodzie metody taki interfejs) i omówić przewidywany cel i sposób weryfikacji poprawności proponowanego rozwiązania (0-3p.).

Uwaga: W przypadku projektów dwuosobowych, każdy wykonawca przedstawia raport z własnego udziału w projekcie.

W rozliczeniu końcowym projektu należy:

- C. Przekazać **raport końcowy** (0-6 p.) zawierający:
  - opis struktury i głównych funkcji zrealizowanego programu, w tym opis implementacji zadanej metodyki Szt. Int.
  - sposób uruchomienia programu i korzystania z niego,
  - podsumowanie weryfikacji poprawnego działania programu na kilku przypadkach danych i przedstawienie wniosków.
- D. Przekazać **program** (0-12p.) i jego **źródła** (0-5p.) (kody programu) oraz **plik monitorujący** (0-2p.) wykonanie programu z przykładami wykonania.

Uwaga: W przypadku projektów dwuosobowych, każdy wykonawca przedstawia raport z własnego udziału w projekcie.

Wymagania wobec programu:

- 1) W programie należy wyróżnić trzy moduły **Metoda**, **Problem**, **Sterowanie**.
  - **Metoda** stanowi implementację zadanej metodyki Sztucznej Inteligencji wykonaną w sposób uniwersalny niezależnie od dziedziny zastosowania (konkretnego problemu).
  - **Problem** stanowi implementację problemu wyrażoną w sposób wymagany przez metodykę Sztucznej Inteligencji.
  - **Sterowanie** zawiera punkt wejścia do programu, steruje przebiegami wykonania programu i zawiera zwykłe tekstowe menu użytkownika umożliwiające weryfikację zakresu działania programu.
- 2) Program **nie powinien zawierać** interfejsu graficznego użytkownika ani żadnych dodatkowych bibliotek, które nie są dostępne Prowadzącemu, w tym jego wykonanie nie powinno wymagać oprogramowania dedykowanej karty graficznej.

- 3) W typowym rozwiązaniu program posiada możliwość zadawania argumentów, wczytuje dane z przygotowanych plików i zapisuje uzyskiwane wyniki w pliku monitorującym jego wykonanie a także w terminalu tekstowym programu.
- 4) Rozmiar rozliczenia projektu końcowego ograniczony jest do 20 MB.
- 5) Implementacja programu powinna być wykonana w znanym uniwersalnym języku programowania: C/C++, C#, Java, Matlab lub Python, a program wykonywalny (potrzebny dla języków C/C++, C# i Java) (exe, jar) powinien działać w MS Windows 32- lub 64-bit.

Wybór tematu projektu

Wybór tematu odbywa się na "forum wyboru projektu" utworzonym na stronie przedmiotu. Forum będzie dostępne od terminu podanego w harmonogramie zajęć.

Wybór tematu polega na udzieleniu odpowiedzi w wątku danego tematu, utworzonym przez Prowadzącego.

Zasadniczo jedna osoba realizuje jeden temat, jednak niektóre tematy (z części W i L) są dwuosobowe. Jeden temat może być obierany najwyżej dwukrotnie, pod warunkiem różnych języków implementacji – przy wybieraniu tematu należy określić język jego implementacji. Ewentualne kolizje wyboru tematu rozstrzygane są według zasady "*kto pierwszy - ten lepszy*.

Podczas wyboru tematu należy sprawdzić, czy wpis z naszą odpowiedzią może zostać zaakceptowany przez Prowadzącego. Jeśli zostaliśmy wyprzedzeni przez wpisy co najmniej dwóch innych osób (względnie par osób dla tematów dwuosobowych), należy wybrać inny, jeszcze wolny temat. Temat jest uznany za przydzielony po wybraniu go przez Wykonawcę i akceptacji przez Prowadzącego.

Tematy (33)

- Część W (wnioskowanie)
   Tematy W1 W3 (po dwie osoby)
- Część P (przeszukiwanie przestrzeni stanów)
   Tematy P2 P8
- Część S (poszukiwanie rozwiązania)
   Tematy S1 S5
- Część L (planowanie)
   Tematy L1 L4 (po dwie osoby)
- Część U (uczenie przez indukcję)
   Tematy U1 U6
- Część N (sieci neuronowe)
   Tematy N3 N10

Opisy tematów

Część W (wnioskowanie)

Projekt W1 (2 osoby). Logika predykatów i wnioskowanie wprzód.

Wykonać program realizujący symulację środowiska i działanie autonomicznego robota mobilnego (agenta) na piętrze nieznanego budynku o wymiarach $N \times N$ "komórek". Celem działania agenta jest znalezienie "zagrożenia" (np. bomby), jego podniesienie i wywiezienie przez zadane wyjście.

- a) Problem: (Obie osoby) Wykonać symulator środowiska odpowiedzialny za dostarczanie obserwacji agentowi i za śledzenie wykonywanych przez niego akcji. Agent "widzi" ścianę w sąsiadującej z nim kratce i w zasadzie powinien jej unikać ewentualny wjazd w nią jest możliwy jedynie bez bomby na pokładzie gdyż powoduje rozbicie ściany i eksplozję ewentualnej bomby, ale także "unieruchamia" agenta na pewien czas. Agent "czuje" zagrożenie (bombę) na odległość do 2 komórek, jeśli w prostej linii drogi do niego nie ma ściany. Wynik działania agenta ma postać sumarycznego kosztu sekwencji wykonanych akcji ważonych czasami ich wykonania.
- b) Metoda: (Osoba nr 1.) Wyrazić wiedzę agenta w **rachunku sytuacyjnym** języka predykatów (można przyjąć własny uproszczony zapis testowy formuł i utworzyć jego analizator).
  - (Osoba nr 2.) Wykonać i zastosować algorytm wnioskowania w przód (odpowiedni do przyjętej uproszczonej postaci formuł) w celu wnioskowania o nowych faktach i wnioskowania o wyborze akcji.
- c) Sterowanie: (Obie osoby) Sprawdzić działanie programu dla różnych *instancji* środowiska. Przedstawić wyniki i wnioski.

Projekt W2 (2 osoby). Rachunek sytuacyjny i wnioskowanie wstecz.

Wykonać program realizujący symulację środowiska i działanie autonomicznego robota mobilnego (agenta) na piętrze nieznanego budynku o wymiarach $N \times N$ "komórek". Celem działania agenta jest znalezienie "zagrożenia" (np. bomby), jego podniesienie i wywiezienie przez zadane wyjście.

- Problem: (Obie osoby) Wykonać symulator środowiska odpowiedzialny za dostarczanie obserwacji agentowi i za śledzenie wykonywanych przez niego akcji. Agent "widzi" ścianę w sąsiadującej z nim kratce i powinien jej unikać gdy wiezie bombę, a ewentualny wjazd w nią powoduje rozbicie ściany (i eksplozję ewentualnej bomby) ale także "unieruchamia" agenta na pewien czas. Agent "czuje" zagrożenie (bombę) na odległość do 2 komórek, jeśli w prostej linii drogi do niego nie ma ściany. Wynik działania agenta ma postać sumarycznego kosztu sekwencji wykonanych akcji ważonych czasami ich wykonania.
- Metoda: (Osoba nr 1) Wyrazić wiedzę agenta w rachunku sytuacyjnym języka predykatów (można przyjąć własny uproszczony zapis formuł).
   (Osoba nr 2) Wykonać i zastosować algorytm wnioskowania wstecz (odpowiedni do przyjętej uproszczonej postaci formuł) w celu wnioskowania o nowych faktach i wnioskowania o wyborze akcii.
- Sterowanie: (Obie osoby) Sprawdzić działanie programu dla różnych *instancji* środowiska. Przedstawić wyniki i podać wnioski.

Projekt W3 (2 osoby). Logika predykatów. Wnioskowanie w przód.

Zrealizować program demonstrujący działanie agenta reaktywnego ze stanem, którego zadaniem jest przejazd **korytarzem** i dotarcie do zadanych drzwi, połączone z omijaniem przeszkód. Jeśli nie można objechać przeszkody, może ona w ostateczności być usuwana z drogi.

- Problem: (Obie osoby) Program ma generować losowo aktualne środowisko, czyli rozmieszczenie przeszkód i drzwi, symulować ruchy przeszkód oraz pokazywać wykonane kroki wnioskowania i akcje agenta. Można przyjąć dyskretną postać środowiska w postaci macierzy prostokątnych komórek-stanów oraz skończoną liczbę możliwych akcji agenta.
- Metoda: Realizacja agenta ma postać systemu z bazą wiedzy wyrażoną w logice predykatów i zaopatrzoną w mechanizm wnioskowania w przód.
  - (Osoba nr 1) Wyrazić wiedzę agenta w logice predykatów (można przyjąć własny uproszczony zapis tekstowy formuł).
  - (Osoba nr 2) Wykonać i zastosować algorytm wnioskowania w przód (odpowiedni do przyjętej uproszczonej postaci formuł) w celu wnioskowania o nowych faktach i wnioskowania o wyborze akcji.
- Sterowanie: (Obie osoby) Zweryfikować działanie programu wykonując szereg prób i
  podając charakterystyki takie, jak: stopień nadmiarowości zrealizowanej ścieżki, częstość
  zderzeń, itp. Przedstawić wyniki i podać wnioski.

Część P (przeszukiwanie przestrzeni stanów)

<u>Projekt P2.</u> Problemy złagodzone dla problemu komiwojażera. Szacowanie heurystyk.

Istotnym zagadnieniem dla strategii poinformowanego przeszukiwania jest określenie dopuszczalnych i dobrych heurystyk kosztów resztkowych dla złożonego problemu.

- Problem: Zaproponować dwa problemy uproszczone względem problemu komiwojażera dla N miast pozwalające na wyznaczenie "dobrych" i dopuszczalnych heurystyk kosztów resztkowych dla tego oryginalnego problemu. b) Dla zadawanej wartości parametru N wykonać losowy generator grafu połączeń N miast wraz kosztami poszczególnych przejazdów pomiędzy miastami.
- Metoda: Zaimplementować strategię przeszukiwania (ślepego) "z jednorodnym kosztem" dla wyznaczenia wartości heurystyk (w obu rozwiązaniach uproszczonych) dla następników (w kroku rozszerzania) niepełnych ścieżek rozwiązania oryginalnego problemu.
- Sterowanie: Dla jednej domyślnie zadanej ścieżki (np. kolejne miasta wybierane domyślnie według ich kolejności w grafie) wywoływać funkcję wyznaczania wartości obu heurystyk w każdym kolejnym mieści tej ścieżki. Monitorować wyniki tej funkcji podając je na standardowe wyjście (tekstowy interfejs) i utrwalając je w pliku z logiem wykonania.
  - W raporcie podać wyniki porównania obu heurystyk, czy jedna z nich dominuje nad drugą, czy obie są dopuszczalne? Przedstawić wnioski.

Projekt P3

Wykonać program rozwiązujący problem komiwojażera dla N miast algorytmem **przeszukiwania poinformowanego A*** stosując dwie różne nietrywialne heurystyki kosztów resztkowych.

a) Problem: Dla zadawanej wartości parametru N wykonać losowy generator przestrzeni

stanów (graf połączeń N miast).

Zdefiniować funkcje A* zależne od problemu (funkcje kosztu, generacji następników). Zdefiniować i zaimplementować funkcje wyznaczania dwóch nietrywialnych heurystyk kosztów resztkowych (w oparciu o graf połączeń), które są poprawne dla algorytmu przeszukiwania A*.

- b) Metoda: Zaimplementować ogólną strategię A* przeszukiwania przestrzeni stanów problemu.
- c) Sterowanie: Sprawdzić wykonanie programu dla różnej liczby miast N i obu heurystyk (wartości heurystyk, liczba generowanych i liczba wizytowanych węzłów drzewa przeszukiwania dla każdej heurystyki, znaleziona ścieżka i jej koszt). Przedstawić wyniki i wnioski.

Projekt P4. Przeszukiwanie A* i RTA*. Problem "przejścia przez labirynt 3D".

Wykonać program dla rozwiązania problemu "przejścia przez labirynt 3D" stosując zamiennie algorytmy: "przeszukiwanie **A*** i **RTA*** (jego wersję podstawową – ze znakiem "+"). Problem jest ułatwiony faktem znajomości współrzędnych komórek początku i celu ścieżki.

Zrealizować zagadnienia:

- a) Metoda: Zaimplementować obie zadane strategie przeszukiwania przestrzeni stanów problemu.
- b) Problem: Umożliwić użytkownikowi losowe generowanie 2-wymiarowego labiryntu o parametrach zadawanych przez użytkownika (rozmiarze "n x n x N") i generować odpowiadającą labiryntowi przestrzeń problemu w postaci zbioru stanów i ich heurystycznej oceny. W labiryncie losowo występują komórki zajęte przez ścianki. Pojedyncza akcja polega na przejściu z aktualnej komórki do jednej z jej potencjalnych sąsiadów. Koszt akcji odpowiada odległości między komórkami. Jeśli wybrana komórka jest zajęta to koszt jest wyższy, gdyż dodatkowo akcja obejmuje wtedy przebicie dziury w ściance.
- c) Sterowanie: Wykonać testowanie działania programu. Porównać wyniki uzyskane przez obie strategie dla różnej liczby "n" i dla różnych heurystyk.

Przedstawiać podstawowe charakterystyki dotyczące poszukiwań (ilość sukcesów, średnia długość ścieżki, ilość rozwijanych wezłów). Sformułować wnioski.

Projekt P5. Przeszukiwanie IDA*. Nawigacja robota mobilnego.

Wykonać program realizujący nawigację **robota mobilnego** (symulując mapę 2D budynku) stosując metodą **przeszukiwania IDA*.** Zrealizować zagadnienia:

a) Problem: Mapa 2D ma charakter prostokąta o M x N komórkach. Komórki są zaznaczone jako wolne lub zajęte (przeszkody). Jedna komórka jest miejscem początkowym, a inna – miejscem końcowym ścieżki. Robot w zasadzie nie powinien "wjechać" na przeszkodę, ale może to zrobić "płacąc" wyższym kosztem akcji. Założyć, że minimalny zbiór ruchów robota to:

[jazda na wprost o wielokrotność "a=1" jednostki kratki (trzy akcje: a, 2a, -a), obrót w lewo lub w prawo o wielokrotność "b"= 45 stopni katowych (trzy akcje: b, 2b, -b)].

- b) Metoda: Zaimplementować strategię przeszukiwania IDA* przestrzeni stanów problemu, oddzielając część niezależną od problemu od funkcji zależnych od problemu.
- c) Sterowanie: Umożliwić użytkownikowi zdefiniowanie problemu w postaci mapy 2D i parametrów zbioru akcji zbioru stanów, zbioru akcji, kosztów akcji i warunku stopu. Podawać rozwijaną ścieżkę i drzewo przeszukiwania (decyzyjnego) długość i koszt ścieżki, liczbę węzłów danego poziomu drzewa.

Sprawdzić działanie programu. Przyjąć, że liczba przeszkód wynosi od 20% do 50% liczby komórek – zbadać rozwiązania przy różnej stopie przeszkód z tego zakresu.

Porównać wyniki przeszukiwania w zależności od wartości parametrów. Przedstawić podstawową charakterystykę tych wyników (długość i koszt ścieżki, liczba rozwijanych węzłów, częstość uzyskania sukcesu).

Projekt P6. Przeszukiwanie z heurystyką o globalnym lub lokalnym horyzoncie.

Wykonać program porównujący ze sobą rozwiązania problemu znalezienia ścieżki wiodącej do komórki mapy 2D o **maksymalnej** wartości funkcji 2 zmiennych, z = f(x,y), algorytmami przeszukiwania **zachłannego z heurystyką** i **przez wspinanie** ("hill climbing"). Dziedzina funkcji ma postać dyskretnej mapy 2D, zdefiniowanej dla przedziałów wartości x i y, o zadanym rozmiarze komórki, a wartość funkcji jest etykietą każdej komórki w takiej mapie.

- Problem: Program umożliwia losowe generowanie różnych funkcji o znanym typie (np. sinusoida, funkcja wielomianowa) losowe są jej parametry o kilku maksimach lokalnych i losowe generowanie pozycji początkowej. Zdefiniowanie heurystyki wymaga znajomości wartości maksymalnej dla zadanej funkcji automatycznie wyznaczać tę wartość dla konkretnej funkcji i przyjąć jej wartość za znaną w procesie przeszukiwania przestrzeni stanów dla problemu..
- Metoda: Zaimplementować oba algorytmy przeszukiwania oddzielając główną funkcję
   część niezależną od problemu od funkcji zależnych od problemu.
- Sterowanie: Sprawdzić wykonanie programu dla obu algorytmów przeszukiwania dla kilku różnych funkcji i rozmiarów mapy 2D. Wynik ma postać wygenerowanej mapy 2D środowiska i sekwencji wizytowanych komórek.
  - Przedstawić zbiorczą charakterystykę uzyskanych wyników i sformułować wnioski.

Projekt P7. Przeszukiwanie ślepe i z heurystyką.

Wykonać program porównujący ze sobą rozwiązania **problemu poszukiwania ścieżki robota mobilnego** w przestrzeni o wymiarze N × N "komórek" algorytmami: a) **ślepego przeszukiwania z jednorodną** funkcja kosztu i b) **przeszukiwania zachłannego z heurystyką ("najbliższy celowi najpierw")**. Komórki mogą zawierać ścianki przez które nie można przejść – przyjąć liczbę ścianek z przedziału 20% – 30% liczby komórek.

- Metoda: Zaimplementować obie wymagane strategie przeszukiwania przestrzeni stanów.
- Problem: Wykonać losowy generator środowiska (w tym każdorazowo generuje on stan początkowy i cel). Przyjąć, że akcja polega na przejściu do jednej z 8 możliwych sąsiednich komórek, pod warunkiem że komórka nie zawiera ścianki.
  - Zdefiniować funkcje strategii przeszukiwania zależne od problemu (od konkretnej mapy 2D i zbioru możliwych akcji robota). W szczególności zdefiniować dwie różne i nietrywialne heurystyki, dopuszczalne (poprawne) dla strategii przeszukiwania poinformowanego (dla strategii zachłannej z heurystyka).
- Sterowanie: Wykonać menu tekstowe umożliwiające generowanie lub wczytywanie danych o środowisku i parametrów wykonania. Sprawdzić wykonanie programu dla obu heurystyk i różnych rozmiarów środowiska. Przedstawić statystykę wyników i wnioski.

Projekt P8. Dwie wersje przeszukiwania RTA*.

Wykonać program realizujący poszukiwanie najlepszej ścieżki rozwiązania względnie najlepszego rozwiązania dla przejścia po (mapie labiryntu), stosując alternatywnie dwie wersje metody **przeszukiwania RTA*.** Wersje różnią się znakiem (+ lub -) stosowanym dla

uwzględnienia kosztu powrotu z aktualnego węzła do węzła rodzica. ("+" daje najlepsze rozwiązanie, "-", najlepszą ścieżkę).

Mapa 2D ma charakter prostokąta o M x N komórkach. Komórki są zaznaczone jako wolne lub zajęte (przeszkody). Jedna komórka jest miejscem początkowym, a inna – miejscem końcowym ścieżki. Robot nie może "wjechać" na przeszkodę.

Komórka początkowa "losowana" jest przy ścianie "zachodniej" lub "północnej", a komórka końcowa – przy ścianie południowej lub wschodniej. Rozmiar N jest agentowi znany.

Oczywiście zdefiniować należy też sensowną heurystykę. Założyć, że akcje agenta pozwalają na przejście do jednej z kratek sąsiednich aktualnej kratki.

Zrealizować zagadnienia:

- Metoda: Zaimplementować obie wersje strategii przeszukiwania RTA* przestrzeni stanów problemu, oddzielając część niezależną od problemu od funkcji zależnych od problemu.
- b) Problem: Umożliwić użytkownikowi zdefiniowanie problemu w postaci mapy 2D (zbioru stanów i kosztów akcji).
- c) Sterowanie: Sprawdzić działanie programu na różnych danych o problemie i parametrach wykonania. Umożliwić użytkownikowi sterowanie programem poprzez menu tekstowe. Przyjąć, że liczba przeszkód wynosi od 20% do 50% liczby komórek zbadać oba rozwiązania przy różnej stopie przeszkód z tego zakresu.
  - Podawać rozwijaną ścieżkę i drzewo przeszukiwania (decyzyjnego) długość i koszt ścieżki, liczbe wezłów danego poziomu drzewa.

Porównać wyniki obu algorytmów przeszukiwania pod względem kosztu ścieżki i liczby wykonanych akcji oraz liczby rozwijanych węzłów drzewa decyzyjnego.

Przedstawić podstawowe charakterystyki tych wyników (długość i koszt ścieżki, liczba rozwijanych węzłów, optymalność wyniku).

Część S (poszukiwanie rozwiązania)

Projekt S1

Wykonać program porównujący ze sobą rozwiązania problemu znalezienia **maksimum** wartości funkcji 2 zmiennych, z = f(x,y), algorytmami **przeszukiwania lokalnego "przez wspinanie" i stochastycznego algorytmu "symulowanego wyżarzania"**. Dziedzina funkcji ma postać dyskretnej mapy 2D, a wartość funkcji jest etykietą każdej komórki w takiej mapie.

- a) Problem: Program umożliwia losowe generowanie różnych funkcji o znanym typie (np. sinusoida, funkcja wielomianowa) losowe są jej parametry o kilku maksimach lokalnych i losowe generowanie pozycji początkowej. W przypadku algorytmu "przez wspinanie" zakłada się wykonanie wielokrotnych prób z różnymi pozycjami początkowymi i wybór najlepszego z osiągniętych rozwiązań.
- b) Metoda: Zaimplementować oba algorytmy przeszukiwania oddzielając główną funkcję część niezależną od problemu od funkcji zależnych od problemu.
- c) Sterowanie: Sprawdzić wykonanie programu dla obu algorytmów przeszukiwania dla kilku różnych funkcji i rozmiarów mapy 2D. Wynik ma postać wygenerowanej mapy 2D środowiska i sekwencji wizytowanych komórek.
- d) Podsumować uzyskane wyniki i przedstawić wnioski z porównania obu metod.

Projekt S2

Wykonać program umożliwiający testowanie algorytmu przeszukiwania drzewa Mini-Maks w wersji "Mini-Maks z cięciami alfa-beta" w grze przypominającej grę w warcaby (tzn. warcaby ograniczone w ten sposób, że pionek zamieniany na damkę zdobywa punkt i znika z gry) o sparametryzowanym rozmiarze planszy N × N (i odpowiedniej liczbie pionków).

- a) Metoda: Zaimplementować zadaną strategię "Mini-Maks z cięciami alfa-beta" poszukiwania optymalnego ruchu, oddzielając część niezależną od problemu od funkcji zależnych od problemu.
- b) Problem: Wykonać symulator gry nadzorowania stanu planszy, wykonywania ruchów własnych i przeciwnika. W szczególności symulować alternatywne dwie kategorie gracza przeciwnego (poprzez wybieranie dla niego suboptymalnych lub przypadkowych akcji).
- c) Sterowanie: Sprawdzić wykonanie programu dla różnych rozmiarów N (liczba wykonywanych ruchów, rozmiar drzewa Mini-Max, rezultat gry).
- d) Podsumować uzyskane wyniki i przedstawić wnioski.

Projekt S3

Wykonać program umożliwiający testowanie algorytmu "stochastycznego obciętego Mini-Maksu" w grze przypominającej grę w warcaby (tzn. warcaby ograniczone w ten sposób, że pionek zamieniany na damkę zdobywa punkt i znika z gry) o sparametryzowanym rozmiarze planszy N × N (i odpowiedniej liczbie pionków). Do standardowego algorytmu "obciętego Mini-Maksu" należy wprowadzić stochastyczny element polegający na losowym wybieraniu na poziomie drzewa K (odpowiadającego progowi obcięcia) P-procentowej populacji węzłów, dla których rozwijane są ścieżki drzewa o długości 2K zamiast K.

- a) Metoda: Zaimplementować zadaną strategię poszukiwania optymalnej akcji, oddzielając część niezależną od problemu od funkcji zależnych od problemu.
- a) Problem: Wykonać symulator gry nadzorowania stanu planszy, wykonywania ruchów własnych i przeciwnika. Symulować alternatywne dwie kategorie gracza przeciwnego (przez uruchamianie dla niego tej samej strategii co dla gracza własnego, ale w pierwszym przypadku o mniejszej wartości K, a w drugim o większym K niż dla gracza własnego).
- b) Sterowanie: Sprawdzić wykonanie programu dla różnych wartości parametrów K i P (liczba wykonywanych ruchów, rozmiar drzewa przeszukiwania, rezultat gry).
- c) Podsumować uzyskane wyniki i przedstawić wnioski.

Projekt S4. "Problem komiwojażera" jako problem "optymalnego CSP".

Rozszerzyć algorytm **przeszukiwania przyrostowego z nawrotami** zdefiniowany dla CSP o koszty wykonywanych akcji (np. kosztu przypisania miasta jako kolejnego etapu podroży w problemie "komiwojażera") i pamiętanie kosztu najlepszego dotychczasowego rozwiązania. Każda ścieżka w drzewie decyzyjnym może zostać "przycięta" w momencie, gdy można uznać, że nie prowadzi do rozwiązania o niższym koszcie niż już znalezione rozwiązanie.

Zrealizować zagadnienia:

- Metoda: Zaimplementować rozszerzoną strategię przeszukiwania przyrostowego w głąb z nawrotami dla problemu "optymalnego CSP". Jak należy zmodyfikować Uwzględnić alternatywne rozwiązanie stosujące (ewentualnie zmodyfikowane) techniki "najbardziej ograniczona zmienna", "najbardziej ograniczająca wartość" i "podglądania wprzód".
- Problem: Wprowadzać opis "problemu komiwojażera" w postaci grafu ograniczeń (np. brak powtórnego wyboru miasta na trasie podróży).
  - Wprowadzanie do programu opisów konkretnych "problemów komiwojażera" grafu miast, miasta startu i kosztów połączeń pomiędzy miastami.

- Sterowanie: Realizacja tekstowego interfejsu użytkownika. Wykonanie testów działania programu dla różnych grafów miast i połączeń.
- Podsumowanie wyników (koszt uzyskanej ścieżki, liczba rozwijanych węzłów drzewa przeszukiwania, itp.) i wnioski.

Projekt S5. Problem CSP. Zadawanie ograniczeń operacji arytmetycznej (kryptografia). Rozwiązanie problemu CSP (problemu z ograniczeniami) dzięki implementacji przeszukiwania przyrostowego z nawrotami.

Zrealizować zagadnienia:

- Metoda: Implementować strategię przeszukiwania przyrostowego w głąb z nawrotami z wykorzystaniem usprawnień algorytmu sposobami "najbardziej ograniczona zmienna", "najbardziej ograniczająca zmienna" i "podglądanie (tzn. sprawdzanie) wprzód".
- Problem: Wczytanie i interpretacja opisu problemu z ograniczeniami oraz wygenerowanie grafu ograniczeń dla wczytanego problemu. Zdefiniowanie opisów konkretnych problemów kryptograficznych.
- Sterowanie: Realizacja tekstowego interfejsu użytkownika. Wykonanie testów działania programu dla różnych obliczeń kryptograficznych i zebranie wyników (szybkość uzyskania wyniku, liczba rozwijanych węzłów drzewa przeszukiwania, liczba nawrotów, itp.).
- Podsumowanie wyników i podanie wniosków.

Część L (planowanie)

Projekt L1. (Dwie osoby) Planowanie PCzU w języku logiki. Problem "zakupowy".

Tworzenie **planu częściowo-uporządkowanego** dla problemu agenta "zakupowego" opisanego w materiałach wykładowych z wykorzystaniem metodologii STRIPS.

Zrealizować zagadnienia:

- 1. Metoda: (Osoba 1) Implementacja **strategii przeszukiwania przestrzeni planów** przeszukiwanie w głąb z nawrotami.
  - (Osoba 2) Implementacja strategii poprawiania planu promocji i degradacji. Implementacja konwersji planu nieuporządkowanego na postać planu częściowo-uporządkowanego.
- 2. Problem: (Osoba 1) Umożliwienie wprowadzenia (wczytania) opisu problemu planowania w postaci operatorów języka STRIPS.
  - (Osoba 2) Zdefiniować przykładowe opisy problemu agenta "zakupowego".
- 3. Sterowanie: Monitorowanie procesu tworzenia planu po każdym kroku. Weryfikacja testów działania programu dla różnej liczby produktów (m=3-8) i różnej liczby sklepów (n=2,3,4). Analiza osiągniętych wyników i podanie wniosków.

Projekt L2. (Dwie osoby) Planowanie "Graphplan" w języku logiki. Problem "zakupowy".

Tworzenie **planu działania** dla rozwiązania problemu agenta "zakupowego" opisanego w materiałach wykładowych z wykorzystaniem algorytmu "**Graphplan**".

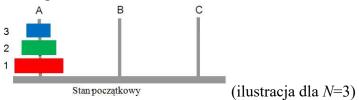
Zrealizować zagadnienia:

- 1. Metoda: (Osoba 1) Implementacja **strategii "Graphplan"** przeszukiwania przestrzeni planów.
- 2. Problem: (Osoba 2) Umożliwienie wprowadzenia (wczytania) opisu problemu planowania

- w postaci operatorów języka ADL. Zdefiniować przykładowe opisy problemu agenta "zakupowego".
- 3. Sterowanie: Monitorowanie procesu tworzenia planu po każdym kroku. Weryfikacja działania programu dla różnej liczby produktów (m=3-8) i różnej liczby sklepów (n=2,3,4). Analiza osiągniętych wyników i podanie wniosków.

Projekt L3. (Dwie osoby) Planowanie PCzU w języku logiki. Problem "wież Hanoi".

Tworzenie **planu częściowo-uporządkowanego** dla problemu "wież Hanoi" z wykorzystaniem metodologii ADL.

Problem "wież Hanoi:

- dane są trzy patyki (o nazwach A, B i C) na które wkładać można N krążków o różnej średnicy (oznaczmy je od największego do najmniejszego jako 1, 2 ... N);
- należy umieścić *N* krążków na patyku docelowym C w taki sposób, aby największy krążek 1 znalazł się na dole, na nim krążek 2, itd., a na samej górze najmniejszy krążek *N*. Jednocześnie można przemieszczać tylko jeden krążek z patyka na patyk.

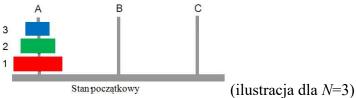
W szczególności należy zrealizować następujące zadania:

- 1. Metoda: (Osoba 1) Implementacja **strategii przeszukiwania przestrzeni planów** przeszukiwanie w głąb z nawrotami. (Osoba 2) Implementacja strategii poprawiania planu promocji i degradacji. Implementacja konwersji planu nieuporządkowanego na postać planu częściowo-uporządkowanego.
- 2. Problem: (Osoba 1) Umożliwienie wprowadzenia (wczytania) opisu problemu planowania w postaci operatorów języka STRIPS. (Osoba 2) Zdefiniować opis problemu "wież Hanoi" dla *N*=3 i dowolnego *N*.
- 3. Sterowanie: Monitorowanie procesu tworzenia planu po każdym kroku. Weryfikacja działania programu dla liczby krążków *N*=3 i dowolnego *N*.

  Analiza osiągniętych wyników i podanie wniosków.

Projekt L4. (Dwie osoby) Planowanie "Graphplan" w jezyku logiki. Problem "wież Hanoi".

Tworzenie **planu rozwiązania** problemu "wież Hanoi" z wykorzystaniem algorytmu "**Graphplan**".

Problem "wież Hanoi:

 dane są trzy patyki (o nazwach A, B i C) na które wkładać można N krążków o różnej średnicy (oznaczmy je od największego do najmniejszego jako 1, 2 ... N); • należy umieścić *N* krążków na patyku docelowym C w taki sposób, aby największy krążek 1 znalazł się na dole, na nim krążek 2, itd., a na samej górze – najmniejszy krążek *N*. Jednocześnie można przemieszczać tylko jeden krążek z patyka na patyk.

W szczególności należy zrealizować następujące zadania:

- 1. Metoda: (Osoba 1) Implementacja **strategii przeszukiwania przestrzeni planów** przeszukiwanie w głąb z nawrotami. (Osoba 2) Implementacja strategii poprawiania planu promocji i degradacji. Implementacja konwersji planu nieuporządkowanego na postać planu częściowo-uporządkowanego.
- 2. Problem: (Osoba 1) Umożliwienie wprowadzenia (wczytania) opisu problemu planowania w postaci operatorów języka ADL. (Osoba 2) Zdefiniować opis problemu "wież Hanoi" dla *N*=3 i dowolnego *N*.
- 3. Sterowanie: Monitorowanie procesu tworzenia planu po każdym kroku. Weryfikacja działania programu dla liczby krążków *N*=3 i dowolnego *N*.

  Analiza osiągniętych wyników i podanie wniosków.

Część U (uczenie przez indukcję)

<u>Projekt U1.</u> Klasteryzacja X-średnich i aproksymacja funkcji. Zrealizować algorytm segmentacji monochromatycznego obrazu składający się z dwóch etapów:

- Problem 1: detekcja obrazu krawędziowego zadanego obrazu, np. operatorem Sobela; w jego wyniku każdy element krawędziowy o współrzędnych (x, y) jest charakteryzowany parą cech [siła krawędzi S, kierunek R];
- Metoda 1: zaimplementować metodę X-średnich;
- Sterowanie 1: dokonać klasteryzacji zbioru krawędzi w oparciu o parę cech metodą Xśrednich –
- Problem 2: wybrać "dominujące" klastry (spełniające warunek: S(klastra) > 0.5 Smax i liczba elementów klastra > średnia liczba elementów w klastrach);
- Metoda 2: każdy wybrany "dominujący" klaster należy zaaproksymować funkcją liniową (regresja) w układzie współrzędnych obrazu XY, y = f(x), biorąc pod uwagę kierunek i współrzędne punktów należących do tego samego klastra.
- Sterowanie 2: Sprawdzić działanie programu dla zadanych obrazów wejściowych o długich i prostych krawędziach (jak przykłady podane poniżej). Wynik ma postać: liczba klastrów, wybrane klastry, ich zbiory krawędzi i proste, y = f(x), dla każdego klastra.
- Przedstawić i podsumować uzyskane wyniki oraz podać wnioski.

Projekt U2. Klasyfikator wg. wielomianowej funkcji potencjału dla 3 klas.

Zrealizować program uczenia i testowania klasyfikatora stosującego funkcje potencjału o postaci wielomianu 2 stopnia dla 3 klas w 2-wymiarowej przestrzeni cech – poprzez rozwiązanie odpowiedniego zadania optymalizacji MNK i rozwiązanie docelowych układów równań liniowych.

a) Metoda: Zaimplementować wymagany algorytm uczenia klasyfikatora i funkcję

- decyzyjną klasyfikatora. Uczymy dla każdej klasy z osobna, stosując podział próbek uczących na dwa podzbiory próbek należących do danej klasy i należących do innych klas.
- b) Problem: Automatycznie generować zbiory próbek próbki to wektory cech o 2 wymiarach np. na podstawie dwóch cech pikseli obrazu wyliczonych na podstawie ich lokalnego otoczenia 3x3 lub 5x5 i klasyfikacji jako piksel wewnętrzny obszaru, brzegowy (krawędziowy) lub narożnik.
- c) Sterowanie: Sprawdzić działanie programu na zbiorze testowym. Wynik ma postać wygenerowanego zbioru próbek uczących, nauczonych parametrów klasyfikatora i skuteczności klasyfikacji dla próbek testowych.
- d) Przedstawić graficznie uzyskane wyniki, podać skuteczność klasyfikacji i macierze pomyłek między-klasowych.

Projekt U3. Uproszczona metoda uczenia klasyfikatora "SVM".

Zrealizować program do uczenia i testowania klasyfikatora SVM dla przypadku 3-wymiarowych cech i niezbyt licznego zbioru próbek. Założyć liniowy charakter klasyfikatora SVM z możliwymi przekłamaniami klasyfikacji, modelowanymi jako szum.

- Metoda: Zaprojektować i wykonać uproszczoną metodę wyznaczana parametrów klasyfikatora w postaci wyszukiwania w dziedzinie pierwotnej najlepszego podzbioru czterech "wektorów nośnych" ("podpierających") dla SVM. Zastanowić się nad wstępnymi kryteriami ograniczającymi proces przeszukiwania, czyli ograniczającymi liczbę podzbiorów możliwych kandydatów rozwiązania.
  - Zrealizować klasyfikator SVM dla wyznaczonych wektorów nośnych.
- Problem: Pozyskać zbiór próbek (uczących i testowych) i przekazać je do klasyfikatora.
- Sterowanie: Przeprowadzić proces uczenia i sprawdzić działanie programu dla różnych podziałów zbioru próbek na część uczącą i testową. Wynik ma postać wygenerowanego zbioru wektorów nośnych i skuteczności klasyfikacji dla próbek testowych.
- Zebrać i podsumować uzyskane wyniki. Przedstawić wnioski.

<u>Projekt U4.</u> Algorytm budowy drzewa decyzyjnego – kryterium ilorazu zysku informacji

Wykonać program realizujący budowę drzewa decyzyjnego dla pojęć (klas) reprezentujących figury geometryczne o różnym kształcie (trójkąt, okrąg, elipsa, kwadrat, prostokąt, wielokąt wklęsły, wielokąt wypukły, itp.), wykryte wcześniej w obrazie.

- a) Problem: Określić predykaty potrzebne do odróżnienia klas od siebie. Wygenerować wystarczająco duży zbiór próbek uczących.
- b) Metoda: Zaimplementować algorytm budowy drzewa decyzyjnego, stosując kryterium ilorazu **zysku informacji** (ang. SplitInfoGain) dla wyboru atrybutów.
- c) Sterowanie: Wykonać proces uczenia się drzewa decyzyjnego dla zadanych klas w oparciu o etykietowany zbiór uczący Sprawdzić działanie programu dla powyższych klas i różnych podzbiorów zbioru próbek uczących. Wynik ma postać uzyskanego drzewa decyzyjnego.
- d) Podsumować wyniki i przedstawić wnioski.

<u>Projekt U5.</u> Metoda Levenberga-Marquardta. Zrealizować algorytm Levenberga-Marquardta do nieliniowej optymalizacji MNK i zastosować go do aproksymacji funkcji dwóch zmiennych:

• Założyć dwuwymiarową przestrzeń cech (x₁, x₂) i wygenerować dane uczące (lub przyjąć dane z istniejącego rzeczywistego zbioru danych). Ograniczyć dziedzinę obu zmiennych.

• Przyjąć model funkcji nieliniowej o postaci wielomianu drugiego stopnia:

$$y= A x_1^2 + B x_2^2 + C x_1 x_2 + D x_1 + E x_2 + F$$

- Metoda: zaimplementować metodę Levenberga-Marquardta (L-V);
- Sterowanie: dla zadanego zbioru uczącego wykonać wielokrotnie metodę L-V i określać średni błąd kwadratowy aproksymacji przez każdy wynik optymalizacji. Zebrać uzyskane wyniki i przedstawić (graficznie poza programem) przy pomocy narzędzia graficznego dane i uzyskane aproksymacje.
- Problem: wygenerować ciekawe dane uczące np. przybliżenie powierzchni górzystego terenu geograficznego lub sztucznie wygenerowane punkty istniejącego wielomianu 2-go stopnia.
- Podsumować uzyskane wyniki i sformułować wnioski.

Projekt U6. Algorytm budowy drzewa decyzyjnego – kryterium zysku informacji.

Wykonać program realizujący budowę drzewa decyzyjnego dla pojęć (klas) reprezentujących choroby człowieka w oparciu o atrybuty przedstawiające sobą różne symptomy tych chorób, w tym uwzględnić wielowartościowe atrybuty.

- Problem: Określić predykaty potrzebne do odróżnienia klas od siebie. Wyszukać w Internecie lub wygenerować samemu wystarczająco duży zbiór próbek uczących.
- Metoda: Zaimplementować algorytm budowy drzewa decyzyjnego, stosując kryterium zysku informacji (ang. InfoGain) dla wyboru atrybutów.
- Sterowanie: Wykonać proces uczenia się drzewa decyzyjnego dla zadanych klas w oparciu
  o etykietowany zbiór uczący. Sprawdzić działanie programu dla powyższych klas i kilku
  różnych podzbiorów zbioru próbek uczących. Wynik ma postać uzyskanego drzewa
  decyzyjnego.
- Przedstawić uzyskane wyniki i podać wnioski.

Część N (sieci neuronowe)

<u>Projekt N3.</u> Grupowanie za pomocą sieci neuronowej i uczenia w warunkach współzawodnictwa.

- Metoda: Zrealizować neuronowy algorytm grupowania cech. Zastosować go do grupowania wektorów cech pozyskiwanych z obrazów. Założyć minimum 3-wymiarowe wektory cech.
- Problem: Pozyskać zestaw danych pomiarowych (np. obrazy krawędziowe przedstawiające pojazdy różnych typów osobowe, ciężarowe, autobusy w widoku czołowym lub bocznym) i przeprowadzić testowanie działania programu klasteryzacji i kwantyzacji.
- Sterowanie: Zrealizować proces klasteryzacji zbioru danych przy założeniu, że liczba klastrów jest znana z góry. Zebrać uzyskane wyniki dla ich późniejszej wizualizacji i podsumowania w raporcie.
- W raporcie wizualizować uzyskane wyniki w podprzestrzeniach 2-wymiarowych (pokazać próbki jako punkty przestrzeni i klastry jako okręgi wokół reprezentantów klastrów. Podsumować uzyskane wyniki i przedstawić wnioski.

Projekt N4. Sieć CNN do klasyfikacji obrazów ubrań.

Wykonać implementację podstawowej splotowej sieci neuronowej CNN i jej algorytmu uczenia, z warstwą wyjściową typu softmax, przeznaczoną do klasyfikacji monochromatycznych obrazów o znormalizowanej rozdzielczości, zawierających pojedyncze wzorce ubrań 10 typów (klas). Zastosować bazę danych Fashion-MNIST lub podobną. Wygenerować własnych kilka obrazów każdej klasy w celach testowych.

- Metoda: Zaprojektować i zaimplementować algorytm działania sieci CNN (aproksymacji nauczonej funkcji) i algorytm uczenia tej sieci.
- Problem: Zastosować bazę danych Fashion-MNIST lub podobną do uczenia i testowania klasyfikatora. Dodać własne obrazy testowe. Wczytywać obrazy, dopasowywać ich rozdzielczość i typ do wymagań sieci neuronowej i przekazywać je na wejście (obraz) i do wyjścia (etykiety klas) sieci.
- Sterowanie: Zrealizować uczenie i testowanie kilku modeli różniących się liczbą warstw i
  filtrów. Określać stopę błędu klasyfikacji na zbiorze uczącym i testowym po każdej epoce
  procesu uczenia. Wyznaczyć macierz pomyłek (między klasowych) procesu klasyfikacji
  zbioru testującego po zakończeniu uczenia.
- Przedstawić i skomentować uzyskane wyniki uczenia i klasyfikacji.

Projekt N5. Sieć CNN do klasyfikacji obrazów znaków drogowych.

Wykonać implementację podstawowej splotowej sieci neuronowej CNN i jej algorytmu uczenia, z warstwą wyjściową typu softmax, przeznaczoną do klasyfikacji kolorowych obrazów o znormalizowanej rozdzielczości, zawierających pojedyncze tablice znaków drogowych 10 typów (klas). Zastosować dostępną bazę danych lub wygenerować własny zbiór przynajmniej po 10 obrazów każdej klasy.

- Metoda: Zaprojektować i zaimplementować algorytm działania sieci CNN (aproksymacji nauczonej funkcji) i algorytm uczenia tej sieci.
- Problem: Zastosować bazę obrazów do uczenia i testowania klasyfikatora. Wczytywać obrazy, dopasowywać ich rozdzielczość i typ do wymagań sieci neuronowej i przekazywać je na wejście (obraz) i do wyjścia (etykiety klas) sieci.
- Sterowanie: Zrealizować uczenie i testowanie kilku modeli różniących się liczbą warstw i
  filtrów. Określać stopę błędu klasyfikacji na zbiorze uczącym i testowym po każdej epoce
  procesu uczenia. Wyznaczyć macierz pomyłek (między klasowych) procesu klasyfikacji
  zbioru testującego po zakończeniu uczenia.
- Przedstawić i skomentować uzyskane wyniki uczenia i klasyfikacji.

Projekt N6. Sieć CNN do klasyfikacji obrazów znaków.

Wykonać implementację podstawowej splotowej sieci neuronowej CNN i jej algorytmu uczenia, z warstwą wyjściową typu softmax, przeznaczoną do klasyfikacji monochromatycznych obrazów o znormalizowanej rozdzielczości, zawierających pojedyncze znaki pisane odręcznie (minimum 10 klas). Zastosować bazę danych obrazów odręcznie pisanych znaków MNIST lub podobną. Wygenerować własnych kilka obrazów każdej klasy w celach testowych.

- Metoda: Zaprojektować i zaimplementować algorytm działania sieci CNN (aproksymacji nauczonej funkcji) i algorytm uczenia tej sieci.
- Problem: Zastosować bazę danych odręcznie pisanych znaków (cyfr lub liter) MNIST lub podobną do uczenia i testowania klasyfikatora. Dodać własne obrazy testowe. Wczytywać

- obrazy, dopasowywać ich rozdzielczość i typ do wymagań sieci neuronowej i przekazywać je na wejście (obraz) i do wyjścia (etykiety klas) sieci.
- Sterowanie: Zrealizować uczenie i testowanie kilku modeli różniących się liczbą warstw i filtrów. Określać stopę błędu klasyfikacji na zbiorze uczącym i testowym po każdej epoce procesu uczenia. Wyznaczyć macierz pomyłek (między klasowych) procesu klasyfikacji zbioru testującego po zakończeniu uczenia.
- Przedstawić i skomentować uzyskane wyniki uczenia i klasyfikacji.

Projekt N7. Sieć CNN do klasyfikacji obrazów ptaków.

Wykonać implementację podstawowej splotowej sieci neuronowej CNN i jej algorytmu uczenia, z warstwą wyjściową typu softmax, przeznaczoną do klasyfikacji kolorowych obrazów ptaków (minimum 10 typów). Zastosować bazę danych obrazów "225 Bird Species Dataset" z Kaggle lub podobną. Wybrać obrazy minimum 10 typów ptaków. Dodać inne obrazy ptaków w celach testowych.

- Metoda: Zaprojektować i zaimplementować algorytm działania sieci CNN (aproksymacji nauczonej funkcji) i algorytm uczenia tej sieci.
- Problem: Zastosować bazę danych "225 Birs Species" lub podobną do uczenia i testowania klasyfikatora. Dodać własne obrazy testowe. Wczytywać obrazy, dopasowywać ich rozdzielczość i typ do wymagań sieci neuronowej i przekazywać je na wejście (obraz) i do wyjścia (etykiety klas) sieci.
- Sterowanie: Zrealizować uczenie i testowanie kilku modeli różniących się liczbą warstw i
  filtrów. Określać stopę błędu klasyfikacji na zbiorze uczącym i testowym po każdej epoce
  procesu uczenia. Wyznaczyć macierz pomyłek (między klasowych) procesu klasyfikacji
  zbioru testującego po zakończeniu uczenia.
- Przedstawić i skomentować uzyskane wyniki uczenia i klasyfikacji.

Projekt N8. Sieć neuronowa typu "Deep Ranking" do identyfikacji obrazów twarzy.

Wykonać implementację sieci neuronowej typu "Deep Ranking" i wytrenować ją do identyfikacji obrazów twarzy. Zastosować bazę obrazów "CelebFaces Attributes (CelebA) dataset" z Kaggle lub podobną. Sieć trenowana jest w sposób dyskryminacyjny, stosując trzyskładową funkcję straty ("tripple loss function"). Sieć wyznacza miarę podobieństwa obrazu z wzorcem.

- Metoda: Zaprojektować i zaimplementować algorytm działania sieci neuronowej typu "Deep ranking" i algorytm uczenia tej sieci.
- Problem: Zastosować bazę danych "CelebFaces Attributes (CelebA)" lub podobną do
  uczenia i testowania klasyfikatora. Wczytywać obrazy, dopasowywać ich rozdzielczość i
  typ do wymagań sieci neuronowej i przekazywać je na wejście (obraz) i do wyjścia
  (identyfikatory osób) sieci.
- Sterowanie: Zrealizować uczenie i testowanie kilku modeli różniących się liczbą warstw i wag. Określać stopę błędu identyfikacji na zbiorze uczącym i testowym.
- Przedstawić i skomentować uzyskane wyniki uczenia i klasyfikacji.

Projekt N9. Sieć rekurencyjna RNN do rozpoznawania pisma.

Wykonać implementację podstawowej rekurencyjnej sieci neuronowej RNN i jej algorytmu uczenia, z warstwą wyjściową typu softmax, przeznaczoną do rozpoznawania pisma (prostych znaków lub liter pisanych) na podstawie sekwencji położeń pióra podczas pisania.

Zastosować bazę danych z pismem lub wygenerować własną. Wybrać minimum 10 typów znaków.

- Metoda: Zaprojektować i zaimplementować algorytm działania sieci RNN i algorytm uczenia tej sieci.
- Problem: Zastosować bazę danych z pismem odręcznym lub wygenerować własną, niedużą bazę z danymi, na potrzeby uczenia i testowania klasyfikatora. Przeprowadzić uczenie i testowanie sieci.
- Sterowanie: Zrealizować uczenie i testowanie kilku modeli różniących się liczbą warstw i wag. Określać stopę błędu klasyfikacji na zbiorze uczącym i testowym po każdej epoce procesu uczenia. Wyznaczyć macierz pomyłek (między klasowych) procesu klasyfikacji zbioru testującego po zakończeniu uczenia.
- Przedstawić i skomentować uzyskane wyniki uczenia i klasyfikacji.

Projekt N10. Sieć typu autoenkoder do klasyfikacji pikseli obrazów.

Wykonać implementację sieci typu autoenkoder zbudowanej na podstawowych warstwach splotowych sieci neuronowej (CNN) przeznaczonej do klasyfikacji pikseli obrazów o znormalizowanej rozdzielczości przedstawiających środowiska określonego typu (np. wnętrza mieszkania z obszarami typu podłoga, łóżko, drzwi, stół):

- Metoda: Zaprojektować i zaimplementować algorytm działania sieci enkodera CNN i algorytm uczenia tej sieci.
- Problem: Wygenerować (zebrać) obrazy uczące, walidujące i testowe oraz wyznaczyć dla nich posegmentowane obrazy referencyjne.
- Sterowanie: Przeprowadzić uczenie i testowanie sieci. Określać błąd klasyfikacji na zbiorze uczącym, walidacyjnym i testowym po każdej epoce procesu uczenia.
- Przedstawić i skomentować uzyskane wyniki.